

prima instanță: A. Miron
instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

dosarul nr. 2ra-883/17

ÎNCHEIERE

04 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Sergiu Balta și reprezentantul Asociației Obștești „Protecția Consumatorilor”, Alexandru Robotov,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Sergiu Balta și Victor Balta cu privire la încasarea datoriei, și cererea reconvențională depusă de Asociația Obștească „Protecția Consumatorilor” în interesele consumatorului Sergiu Balta împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22 cu privire la constatarea neaplicării normelor imperative privind încheierea contractului cu consumatorul final,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016

c o n s t a t ă:

La data de 14 iulie 2016 Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22 (în continuare ÎMGFL nr. 22), intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termocom” (în continuare SA „Termocom”) în procedura falimentului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Balta și Victor Balta cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a menționat că, în baza contului personal deschis la ÎMGFL nr. 22 pe numele părților, SA „Termocom” în procedura falimentului a livrat energie termică.

Relevă faptul că, părții nu au achitat serviciile prestate, iar datoria formată la data de 01 aprilie 2014 constituie suma de 2810, 25 de lei pentru energia termică, fapt ce se confirmă prin informația despre calcularea și achitarea serviciilor locativ-comunale respective.

Solicită admiterea cererii și încasarea în mod solidar din contul părților în beneficiul ÎMGFL nr. 22 suma de 2810, 25 de cu titlu de datorie, suma de 270, 00 de lei cu titlu compensare a taxei de stat și a cheltuielilor de judecată.

La data de 22 septembrie 2015 Asociația Obștească „Protecția Consumatorilor” și Sergiu Balta au înaintat acțiune reconvențională împotriva ÎMGFL nr. 22 cu privire la

constatarea neexecutării normelor imperative privind încheierea contractului cu consumatorul final (f.d. 50-62 vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale a menționat că, nu a fost respectată procedura prealabilă pentru înaintarea acțiunii de bază. Totodată, cererea de bază nu conține informații privind perioada formării datoriilor.

A mai invocat faptul că, temei pentru înaintarea facturii este contractul, care în speță lipsește. Necesitatea încheierii contractelor este prevăzută de legislație și constituie o normă imperativă. Relevă că, nefiind întrunite aceste condiții, solicitarea de a achita aceste servicii este un șantaj, o practică comercială eronată și nu poate fi satisfăcută, deoarece factura nu poate substitui contractul.

Solicită respingerea integrală a acțiunii înaintate de ÎMGFL nr. 22 împotriva lui Sergiu Balta ca fiind neîntemeiată; obligarea ÎMGFL nr. 22 de a renunța la practicile comerciale interzise prin lege; și constatarea neaplicării normelor imperative privind încheierea obligatorie a contractelor pentru prestarea serviciilor comunale cu consumatorul final Sergiu Balta.

Prin hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău, din 24 martie 2016, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 22, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” împotriva lui Sergiu Balta și Victor Balta cu privire la încasarea datoriei; s-a încasat din contul lui Sergiu Balta în beneficiul ÎMGFL nr. 22 cu titlu de datorie pentru energia termică formată la data de 01 aprilie 2014 în sumă de 2810, 25 de lei și cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 270 de lei, în total suma ce urmează a fi încasată constituie – 3080, 25 de lei; pretențiile privind încasarea datoriei de la pârâtul Victor Balta s-au respins, ca neîntemeiate. Totodată, s-a respins cererea reconvențională depusă de AO „Protecția Consumatorilor” în interesele reclamantului Sergiu Balta împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22 cu privire la constatarea neaplicării normelor imperative privind încheierea contractului cu consumatorul final (f.d. 151-156 vol. I).

În susținerea poziției sale, prima instanță a reținut că, pretențiile înaintate împotriva lui Victor Balta urmează a fi respinse din raționamentul că acesta nu locuiește pe adresa dată și nu beneficiază de serviciile prestate. Or, conform art.56 din Codul cu privire la locuințe, membrii familiei chiriașului, care locuiesc împreună cu dânsul, se bucură la fel ca chiriașul de toate drepturile și le revin toate obligațiile, ce decurg din contractul de închiriere a încăperilor de locuit.

La fel, instanța inferioară a conchis neîntemeiată cererea reconvențională, având în vedere că, potrivit Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 ianuarie 2002, plata pentru serviciile comunale se percepe în baza contractelor încheiate între furnizor-consumator, furnizor-gestionar și între gestionar-consumator

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 s-a respins apelul declarat de Sergiu Balta și AO „Protecția Consumatorilor” și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău, din 24 martie 2016 (f.d. 201-208 vol. I).

La data de 23 februarie 2017 Sergiu Balta și AO „Protecția Consumatorilor” au depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, solicitând repunerea recursului în termen; admiterea recursului; casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în

prima instanță (f.d. 1-4 vol. II).

În motivarea recursului au invocat motivele de fapt ale pricinii reiterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel și cererea de chemare în judecată. Suplimentar a menționat faptul că, prin decizia instanței de apel îi sunt încălcate drepturile constituționale, și în special dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, deoarece instanța de apel urma să caseze hotărârea Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, din 24 martie 2016 din motiv că, instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces și pricina a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

La data de 23 februarie 2017 AO „Protecția Consumatorilor” a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, solicitând primirea și examinarea recursului, admiterea acestuia cu casarea deciziei instanței de apel și a primei instanțe, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale pricinii menționând că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, și anume principiul egalității în fața legii, bunei-credințe a părților și dreptul la un proces echitabil. La fel, au fost încălcate și normele de drept material ce reglementează prestarea și achitarea serviciilor de gospodărie comunală.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră inoportun să examineze solicitarea recurenților Sergiu Balta și AO „Protecția Consumatorilor” privind repunerea în termen a recursului din 23 februarie 2017, deoarece consideră că, calea de atac este exercitată în termen. La caz, este remarcabil faptul că, decizia Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 a fost expediată recurenților la data de 26 decembrie 2016, fapt confirmat amprenta sigiliului ÎS „Poșta Moldovei” aplicată pe plicuri (f.d. 5, 14 vol. II), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 23 februarie 2017 (f.d. 1 vol. II).

Argumentele invocate în recursul declarat de Sergiu Balta și AO „Protecția Consumatorilor” precum că, instanțele inferioare au soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces și au examinat pricina cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu pot fi reținute, or, conform prevederilor art.437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

La caz, instanța de recurs remarcă că, nu este suficientă simpla enumerare a temeiurilor recursului, fiind necesară motivarea recursului, cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre nelegală. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

În acest sens, trebuie menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În consecință, completul subliniază că recurenții nu au expus în cererea de recurs, printr-un memoriu, problema drepturilor a căror anume persoane neantrenate în proces

a fost soluționată de către instanță, precum și nu s-au expus referitor la invocata examinare a pricinii cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Cu referire la recursul depus de reprezentantul Asociației Obștești „Protecția Consumatorilor”, Alexandru Robotov, la data de 23 februarie 2017, completul îl consideră ca fiind declarat în termen, deoarece decizia Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 a fost expediată recurenților la data de 26 decembrie 2016, fapt confirmat amprenta sigiliului ÎS „Poșta Moldovei” aplicată pe plicuri (f.d. 14 vol. II), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 23 februarie 2017 (f.d. 6 vol. II).

Alegațiile invocate în recursul declarat reprezentantul Asociației Obștești „Protecția Consumatorilor”, Alexandru Robotov, precum că instanțele inferioare au încălcat normele de drept material ce reglementează prestarea și achitarea serviciilor de gospodărie comunală, nu pot fi acceptate, deoarece, la emiterea soluțiilor sale, instanțele de fond s-au condus de prevederile pct. 8 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 ianuarie 2002, care prevede că, plata pentru serviciile comunale se percepe în baza contractelor încheiate între furnizor-consumator, furnizor-gestionar și între gestionar-consumator.

În acest sens, completul consideră că, instanțele inferioare corect au definit, prin prisma art. 2 din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală definește că, *operator* este persoană juridică care dispune, dirijează, exploatează și întreține un sistem public de gospodărie comunală și furnizează consumatorilor servicii publice de gospodărie comunală în baza unui contract; *consumator* este persoană fizică sau juridică care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală în baza unui contract încheiat cu operatorul; *gestionar al fondului locativ* este persoană juridică care este investită cu drepturi și împuterniciri pentru executarea obligațiilor ce țin de administrarea, întreținerea și exploatarea fondului locativ; iar *intermediar la decontări* este persoană juridică care, în numele operatorului sau a gestionarului fondului locativ, asigură, în bază de contract, distribuirea pe apartamente a volumelor de servicii comunale furnizate/prestate, emiterea și expedierea bonurilor de plată, perceperea plăților de la consumatori și transferul acestora operatorilor, informarea consumatorilor privind facturarea și obligațiile de achitare a plăților pentru serviciile consumate.

Aplicabil speței, instanța de recurs învederează alineatul (2) al articolului 39 din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, care statuează că, raporturile juridice dintre unitățile termoenergetice sau cele dintre unitățile termoenergetice și consumatori se stabilesc prin contractele încheiate și în conformitate cu Regulamentul privind furnizarea energiei termice, elaborat de Agenție.

La rândul său, Regulamentul cu privire la furnizarea și utilizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 09 aprilie 1998, stabilește în pct. 21 că, la imobilele cu destinație de locuințe, contractul de furnizare se încheie cu asociația de locatari, iar în lipsa acesteia cu persoana împuternicită, cu locatarii sau cu proprietarul, după caz.

Distinct normelor legale precitate, alin. (2) al art. 40 din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării prescrie că, în sectorul rezidențial,

reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași.

Subsecvent, instanța de recurs opinează că, recurenții interpretează eronat prevederile articolului 24 din Legea privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor, or, conform prevederilor alineatul (7) al articolului 2 din Legea privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor, în sensul prezentei legi, contractele de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, contractele de furnizare a gazelor naturale și contractele de furnizare a energiei electrice, în cazul în care acestea nu prevăd vânzarea într-un volum limitat sau într-o cantitate stabilită, contractele de furnizare a energiei termice și contractele privind conținuturi digitale care nu sînt livrate pe un suport material nu se consideră nici contracte de vânzare-cumpărare, nici contracte de prestări servicii.

Racordând normele legale precitate cu circumstanțele faptice ale speței, Completul ajunge la concluzia că instanțele inferioare corect au dat o calificare corectă raportul material litigios și au dat o interpretare și aplicare corectă normelor speciale care reglementează relațiile de furnizare a energiei termice și normelor speciale care reglementează relațiile contractuale de prestare a acestor servicii.

Prin urmare, prin prisma art. 37 din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, art. 25 din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, și Punctul 17 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. Or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

Cu titlu secundar, completul constată că, argumentele invocate de recurenți, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate în cererea de apel și au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași legea, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar instanțele inferioare au elucidat circumstanțele importante ale pricinii.

Aderent, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, recurenții nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

În acest sens, instanța de recurs reamintește prin prisma jurisprudenței CtEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (*cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Completul concluzionează că, din conținutul cererilor de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, iar circumstanțele de fapt invocate de

recurenți în cererile de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept a pricinii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursuri nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Sergiu Balta și reprezentantul Asociației Obștești „Protecția Consumatorilor”, Alexandru Robotov, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Sergiu Balta și reprezentantul Asociației Obștești „Protecția Consumatorilor”, Alexandru Robotov, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu